

نگاه

زخم‌های کودتای نافرجام

● **محمد خواجه‌نوی:** حضور بهنگام، مؤثر و گسترده مردم ترکیه در خیابان‌ها ساعتی پس از اعلام کودتای نظامیان، تیر خلاصی به آن زد و باعث شد این کودتا سرنوشتی متفاوت با چهار کودتای دیگر در تاریخ این کشور پیدا کند. حمایت موافقان از دولت دربرابر کودتای نظامیان همان اندازه مهم بود که مخالفان دولت به حمایت از کودتا برخاستند و کودتاجیان را تنها گذاشتند. مخالفان حزب «عدالت و توسعه» و پیش‌قراول آن- رجب طیب اردوغان- در مخالفت خود سرسخت هستند و جریان حاکم را به یکه‌تازی در عرصه سیاسی و به حاشیه‌بردن منتقدان متهم می‌کنند. اما این دلیلی نشد که آنها از آب گل‌آلود ماهی بگیرند و عجولانه از کودتا حمایت کنند. این دقیقاً نشانی از بلوغ فرهنگ سیاسی در ترکیه است. گویی بازیگران سیاسی به این نکته پی برده‌اند که سیاست، جای یکه‌تازی چکمه‌پوشان و پادگانی‌ها نیست. قدرت و سیاست جای نمایندگان است که قدرت خود را نه از سرسئیزه و نفک که از صندوق رای می‌گیرند. وظیفه نظامیان فقط حراست از کبان و امنیت کشور است. مخالفان به این نکته رسیده‌اند که نباید نفخ بلندمدت خود را در حفظ روند‌ها و نهادهای سیاسی، فدای نفع کوتاه‌مدت خود یعنی کارزدن اردوغان از قدرت، کنند و قدرت را دودستی دست کسانی بدهند که منطق آنها، تفنگ و سرسپردگی است. گویی از نظر مخالفان اردوغان هم، قدرت‌گرفتن نظامیان، افتادن از چاله به چاه و بازتولید اقتدارگرایی نظامی بود. نظامیان در سال‌هایی هم که قدرت را در اختیار داشتند، کارنامه روشن و مؤثری برای ترکیه از خود به یادگار نگذاشتند. نتیجه سال‌ها قدرت ارتش در این کشور، اقتصاد ورشکسته، اسناد فضای سیاسی و انزوا در عرصه بین‌المللی بود. اما با نافرجام‌مندن کودتا همه چیز تمام نمی‌شود. به‌نظر می‌رسد زخمی که این کودتا بر پیگرد ترکیه وارد کرد، به این زودی التیام نخواهد یافت. نتیجه بلافصل اقداماتی از این دست که کبان دولت‌های حاکم را هدف قرار می‌دهد، تلاش دولت‌مدار برای محدود کردن آزادی‌هاست. به عبارتی دیگر، وقتی امنیت اولویت نخست می‌شود، آزادی‌ها محدودتر از قبل می‌شوند. به نظر می‌رسد ترکیه نیز از این قاعده مستثنی نیست. به‌ویژه اینکه شخص اردوغان حتی تا پیش از این کودتا نیز متهم به محدودکردن آزادی‌ها شده بود. تصفیه ارتش از نیروهای مخالف دولت، یکی از پیامدهای دیگر این کودتای نافرجام خواهد بود. درواقع این رخداد، فرصتی برای تحقق آرزوی دیرینه اردوغان خواهد شد. او هیچ‌گاه به ارتش اعتماد نداشت و نه فقط با اصلاح قانون اساسی، قدرت این نهاد را محدود کرد؛ بلکه حتی سال‌ها پیش، نظامیان را که به تلاش برای کودتا متهم شده بودند در پرونده‌ای موسوم به «ارگنه کن» به دادگاه کشاند. این بار نیز به نظر می‌رسد کودتا بهانه خوبی به او داده تا ضربه نهایی را به مخالفانش در ارتش بزند. بنابراین به‌نظر می‌رسد پس از کودتای نافرجام اخیر، حس بدبینی اردوغان به ارتش و مخالفانش افزایش یابد و او رفته‌رفته حسی مایخولیایی پیدا کند. این وضعیت سبب خواهد شد قدرت و تسلط اردوغان و حزب حاکم بر فضای سیاسی ترکیه، افزایش چشمگیری یابد. در چنین بستری، این‌ا احتمال که طرح اردوغان برای ریاستی‌کردن ساختار سیاسی ترکیه با سرعت بیشتری جلو برود، بسیار بالاست.

تک خبر

بازداشت ۲ مظنون مرتبط با حمله «نیس»

وزیر کشور فرانسه زیر تیغ استعفا

● «برنارد کزنوو»، وزیر کشور فرانسه، در پی حمله تروریستی مرگ‌بار اخیر در شهر نیس این کشور با تقاضای فزاینده برای استعفا روبه‌رو شده است. به گزارش ایسنا، بعد از روزنامه دیلی‌میل، دولت فرانسه در پی وقوع حمله شهر نیس به‌عنوان سومین حمله تروریستی بزرگ در این کشور در ۱۸ ماه گذشته، با موج انتقادات سیاست‌مداران و روزنامه‌های اپوزیسیون مواجه شده که این بار از این دولت چیزی بیش از «اعلامه‌های تلخ سابق» می‌خواهند. «مارین لوپن»، رهبر حزب جبهه ملی فرانسه، در سخنانی با اشاره به افزایش تلفات حملات تروریستی در سال‌های اخیر، از جمله در شهر پاریس و نیس گفت این مسئله لزوم تغییر وزیران را نشان می‌دهد. او اظهار کرد: در هر کشور دیگری در جهان بود یک وزیر مثل «برنارد کازنوو» با تلفات وحشتناک چنین حملاتی که شامل ۲۵۰ کشته در ۱۸ ماه می‌شود، از ستمش استعفا می‌داد. با وجود این، کازنوو از تلاش‌های امنیتی در فرانسه دفاع کرده و گفت این کشور با نوع جدیدی از حملات که نشان‌دهنده دشواری شدید جنگ علیه تروریسم است روبه‌روست. وزیر کشور فرانسه در سخنانی که در آغاز سه روز عزای عمومی در این کشور مطرح کرد، گفت: محمد لویج بولول، عامل حمله تروریستی نیس، برای سرویس‌های اطلاعاتی فرانسه شناخته‌شده نبود، زیرا او به دلیل ارتباط با ایدئولوژی‌های افراطی برجسته نشده بود. همچنین یک منبع قضائی گفت پلیس یک زن‌ومرد را صبح یکشنبه در شهر نیس بازداشت کرده است که ظاهراً با حمله کابونی که منجر به مرگ حداقل ۸۴ نفر شد، ارتباط داشته‌اند. مقام‌های فرانسوی تاکنون هفت نفر را در ارتباط با این کشتار بازداشت کرده‌اند. پلیس فرانسه هنوز شواهدی را ارائه نکرده که نشان دهد این راننده تونس‌ی تحت‌تأثیر افکار افراطی قرار داشته است.

جهان

کودتای نافرجام به تنش میان آنکارا و واشنگتن منجر شد

کودتا در خدمت تسویه حساب

عکس: Gettyimages

بیانیه‌ای هرگونه دخالت در این کودتا را رد کرد. وزارت خارجه ترکیه روز گذشته در بیانیه‌ای ادعاها درباره نقش ایالات متحده در کودتای نافرجام اخیر را کاملاً نادرست و مضر برای روابط دو جانبه میان آنکارا و واشنگتن خواند. اگرچه گولن بی‌درنگ اتهام‌ها علیه خود را رد کرد اما اردوغان از ایالات متحده خواست این روحانی در تبعید را به ترکیه تحویل دهد. اردوغان در سخنرانی روز شنبه خود در میان هوادارانش خطاب به واشنگتن گفت: «به شما هشدار داده بودم که این افراد در تلاش برای کودتا هستند، اما شما توجه نکردید. امروز پس از این کودتا یک بار دیگر تکرار می‌کنم.

این فرد ساکن پنسیلوانیا را به ما تحویل دهید. اگر ما شرکای راهبردی یکدیگر هستیم، اگر شرکای نمونه یکدیگر هستیم، لطفاً با درخواست ما موافقت کنید. روی سخن من با آمریکا‌ست. هر وقت شما درخواست استرداد فردی به عنوان تروریست را از ما داشتید، ما آن را تحویل دادیم. اکنون نوبت شماست تا این فرد را که در فهرست ترور ما قرار گرفته است، تحویل دهید.» جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا در پاسخ به این درخواست اردوغان در یک کنفرانس مطبوعاتی با هشدار نسبت به استفاده اردوغان از کودتا برای تسویه‌حساب با دشمنان خود گفت که

گروه مسلح به ساختمان پلیس در ایروان حمله کرد

سایه به سایه کودتا

حمله روز گذشته به پاسگاه پلیسی در ایروان، پایتخت ارمنستان، نه کودتاست و نه شورش مسلحانه؛ بلکه یک گروگان‌گیری ساده از سوی اعضای گروهی از مخالفان رادیکال دولت است که خواستار آزادی رهبر دربندشان هستند. این دست‌کم مدعیای سرویس امنیتی ملی ارمنستان است که یک روز پس از کودتای نافرجام در کشور همسایه، ترکیه، در بیانیه‌هایی جداگانه از تصرف پاسگاه پلیس «اربونی» به دست افراد مسلح و کشته‌شدن یک افسر پلیس و مجروح‌شدن دو نفر دیگر در جریان تلاش‌های مأموران پلیس برای بازپس‌گیری این پاسگاه، خبر داده است.

در بیانیه اولیه سرویس امنیت ملی ارمنستان، ضمن تأیید ورود گروهی از افراد مسلح به محدوده یک پاسگاه پلیس در ایروان و گروگان‌گرفتن همه حاضران در آن پاسگاه، تأکید شده بود تعدادی از هواداران گروگان‌گیرها به تلاش هستند با انتشار اطلاعات نادرست درباره تصرف ساختمان‌های دولتی دیگر، عملیات یکپارچه‌ای را به عنوان بخشی از یک کودتا نمایش دهند. این در حالی است که به ادعای سرویس امنیت ملی، چنین ادعایی به‌کلی دروغ بوده و نیروهای امنیتی در تلاش هستند بنا بر روال معمول، ضمن حفاظت از امنیت عمومی، با گروگان‌گیرها وارد مذاکره شده و مقدمات تسلیم مسالمت‌آمیز آنان به مقامات را فراهم کنند.

ساعتی از بیانیه اول نگذشته بود در شرایطی که خودروهای زرهی پلیس، خیابان‌های منتهی به پاسگاه اربونی را مسدود کرده بودند، سرویس امنیت ملی در بیانیه‌ای جداگانه، از کشته‌شدن یک افسر پلیس و مجروح‌شدن دو مأمور دیگر در جریان حمله پلیس برای آزادسازی گروگان‌ها خبر داد و مدعی شد نیروهای تحت امرش شرایط را به‌کلی در کنترل خود داشته و از هیچ تلاشی برای حل‌وفصل این معضل فروگذار نخواهد کرد.

این میان، «نیکول پاشینیان»، یکی از رهبران مخالف دولت، نیز که اجازه دیدار با گروگان‌گیرها را یافته بود، پس از مذاکره با رهبران این گروه شده بود تعدادی از هواداران گروگان‌گیرها به تلاش هستند با انتشار اطلاعات نادرست درباره تصرف ساختمان‌های دولتی دیگر، عملیات یکپارچه‌ای را به عنوان بخشی از یک کودتا نمایش دهند. این در حالی است که به ادعای سرویس امنیت ملی، چنین ادعایی به‌کلی دروغ بوده و نیروهای امنیتی در تلاش هستند بنا بر روال معمول، ضمن حفاظت از امنیت عمومی، با گروگان‌گیرها وارد مذاکره شده و مقدمات تسلیم مسالمت‌آمیز آنان به مقامات را فراهم کنند.

ساعتی از بیانیه اول نگذشته بود در شرایطی که خودروهای زرهی پلیس، خیابان‌های منتهی به پاسگاه اربونی را مسدود کرده بودند، سرویس امنیت ملی در بیانیه‌ای جداگانه، از کشته‌شدن یک افسر پلیس و مجروح‌شدن دو مأمور دیگر در جریان حمله پلیس برای آزادسازی گروگان‌ها خبر داد و مدعی شد نیروهای تحت امرش شرایط را به‌کلی در کنترل خود داشته و از هیچ تلاشی برای حل‌وفصل این معضل فروگذار نخواهد کرد. این میان، «نیکول پاشینیان»، یکی از رهبران مخالف دولت، نیز که اجازه دیدار با گروگان‌گیرها را یافته بود، پس از مذاکره با رهبران این گروه شده بود تعدادی از هواداران گروگان‌گیرها به تلاش هستند با انتشار اطلاعات نادرست درباره تصرف ساختمان‌های دولتی دیگر، عملیات یکپارچه‌ای را به عنوان بخشی از یک کودتا نمایش دهند. این در حالی است که به ادعای سرویس امنیت ملی، چنین ادعایی به‌کلی دروغ بوده و نیروهای امنیتی در تلاش هستند بنا بر روال معمول، ضمن حفاظت از امنیت عمومی، با گروگان‌گیرها وارد مذاکره شده و مقدمات تسلیم مسالمت‌آمیز آنان به مقامات را فراهم کنند.

است. در همین حال فرانسوا اولاند، رئیس‌جمهور فرانسه اظهار کرد، انتظار دارد در پی کودتای نافرجام اخیر در ترکیه، یک دوران سرکوب در این کشور وجود داشته باشد. از دیگر سو آنکلا مرکل، صدراعظم آلمان و مقامات اتحادیه اروپا از دولت ترکیه خواستند با کودتاکران طبق قانون رفتار کنند. اظهارات آنکلا مرکل در پی سخنان نخست‌وزیر ترکیه مبنی بر احتمال احیای مجازات اعدام و اجرای آن برای کودتاجیان ایراد شد. هم‌زمان با افزایش شمار بازداشت‌شدگان، رسانه‌های ترکیه از دستگیری «آکین اوزتورک» که پیش‌تر به عنوان رهبر کودتای این کشور معرفی شده بود، خبر دادند. اوزتورک در سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ فرماندهی نیروهای هوایی ترکیه را برعهده داشت. بیش از یک هزارگزارى دتاج‌ای اعلام کرد، آکین اوزتورک، فرمانده سابق نیروی هوایی، رهبر اصلی کودتای ترکیه بوده است.

توقف فعالیت پایگاه هوایی اینجریلیک

در همین حال بر اساس برخی گزارش‌ها گروهی از سربازان ترکیه مستقر در پایگاه هوایی آمریکا در ترکیه در کودتای نافرجام اخیر شرکت کرده‌اند و از همین رو بمباران مواضع داعش در سوریه متوقف شده است. به گفته یکی از مقامات ترکیه، شورشیان جمعه‌شب از پایگاه اینجریلیک استفاده کرده بودند: «گروه کوچکی از نیروهای ترکیه مستقر در اینجریلیک از کودتا حمایت کرده بودند». دیگر شکی باقی نمانده که کودتای ترکیه شکست خورده و عدالت و توسعه هم با قدرتی بیش‌ازپیش در حال حکمرانی بر ترکیه است. با این حال رجب طیب اردوغان از هواداران خود خواسته که تا زمان آرام‌شدن کامل اوضاع در خیابان‌ها بمانند. در پاسخ به این درخواست، شب‌به‌شب ده‌ها هزار نفر از مردم ترکیه در شهرهای مختلف این کشور با خواندن آواز و دردت‌داشتن پرچم ترکیه به حمایت از رجب طیب اردوغان برخاستند، امری که نشان داد کودتای نافرجام و کشته‌شدن بیش از ۲۵۰ نفر به نفع رجب طیب اردوغان بود و دستاویزی برای افزایش اقتدارگرایی او.

● براساس گزارش‌ها، آمریکا قصد دارد سیستم دفاع موشکی تاد را در جزیره گوام در اقیانوس آرام مستقر کند. به گزارش اسپوتنیک، براساس گزارش‌ها، این تصمیم غیرمنتظره برای توقف نگرانی‌ها درباره خطرات سلامتی و محیط‌زیستی ناشی از استقرار این سامانه دفاع موشکی در کره‌جنوبی گرفته شده است.

● اوایل جولای سال جاری میلادی، کره‌جنوبی و آمریکا اعلام کردند برای استقرار سامانه دفاع موشکی تاد در منطقه «سونوکجو» در کره‌جنوبی توافق کردند تا این سامانه را برای مقابله با تهدیدهای موشکی کره‌شمالی مستقر کنند.

وقوع درگیری شدید در «بیت‌لحم»

● نظامیان اسرائیلی با یورش به مناطقی در کرانه‌باختری هشت شهروند فلسطینی را بازداشت کردند. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از پایگاه لبنانی العهد، نظامیان رژیم صهیونیستی به مناطق مختلف کرانه‌باختری یورش بردند. به دنبال این حملات، هشت شهروند فلسطینی بدون تفهیم اتهام بازداشت شدند. یورش اسرائیلی‌ها به کرانه‌باختری موجب وقوع درگیری‌های شدید میان آنها و جوانان فلسطینی در منطقه «بیت‌لحم» شد.

● سازمان کل بحرين اعلام کرد «آيت‌الله عيسى قاسم» ماه آینده میلادی به اتهام «پول‌شویی» و اختساب نام به صورت غیرقانونی محاکمه خواهد شد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری رویترز، دادستانی بحرين مدعی شد: کشته‌شدن دو متهم دیگر این پرونده که به‌تازگی در پی اثبات مشارکت‌شان در مسئله مورد بازجویی قرار گرفتند، ثابت می‌کند این شخصیت دینی بدون کسب اجازه از بخش مربوطه پول جمع‌آوری کرده و این دو با او در این مسئله شریک بوده‌اند. در حالی است که «احمد الدوسری»، وکیل اول شیخ‌عیسی قاسم، هیچ اظهارنظری دراین‌باره نکرده و فقط گفت: پرونده اوایل آگوست بررسی می‌شود. این شخصیت دینی که رهبر معنوی شیعیان در بحرين است، ماه گذشته میلادی سلب تابعیت شد. همچنین دادگاه رژیم آل‌خلیفه در جلسه روز گذشته خود انحلال «جمعیت الوفاق» و مصادره اموال این جمعیت را اعلام کرد.

● فرستاده سازمان ملل به یمن در جریان دور جدید مذاکرات صلح که با حضور دو طرف درگیر یعنی در مهم بوده و اکنون زمان اتخاذ تصمیمات سرنوشت‌ساز است. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری آنا‌تولی، «اسماعیل ولد‌الشیخ احمد»، فرستاده سازمان ملل به یمن، در جلسه افتتاحیه دور دوم مذاکرات صلح یمن در کویت، گفت: اکنون زمان اتخاذ تصمیمات سرنوشت‌سازی که نشان‌دهنده درستی اهداف و مسئولیت‌های دو هیات یمنی است، فرا رسیده است.

● گزارش‌ها از ایالت لوئیزیانای آمریکا حاکی است دست‌کم دو مأمور پلیس به ضرب گلوله کشته شده‌اند. به گزارش بی‌بی‌سی، رسانه‌های آمریکایی گزارش داده‌اند که تیراندازی به‌سوی مأموران در نزدیکی دفتر مرکزی پلیس در شهر «باتون روژ» رخ داده است. به گفته شاهدان، مردی که صورت خود را پوشانده بود، به‌سوی مأموران شلیک کرده است. پیش‌تر شهردار باتون روژ گفته بود که سه مأمور پلیس هدف شلیک گلوله قرار گرفته‌اند و حال آنها را وخیم توصیف کرده بود. پلیس خیابان‌های اطراف محل تیراندازی را بسته و در جست‌وجوی ضارب است. باتون روژ شهری است که یک مرد سیاه‌پوست اخیراً در آن به ضرب گلوله پلیس کشته شد و حدود یک هفته پیش محل تظاهرات معترضان به برخورد پلیس با سیاه‌پوستان بود. حدود ۱۰ روز پیش هم پنج مأمور پلیس در جریان تظاهرات اعتراضی در شهر دالاس تگزاس به ضرب گلوله کشته شدند.

● وزیر خارجه جدید بریتانیا به بروکسل، پایگاه قدیمی‌اش به‌عنوان یکی از خبرنگاران اتحادیه اروپا سفر کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری فرانسه، انتخاب عجیب «ترزا می»، نخست‌وزیر جدید بریتانیا، برای انتخاب «بوریس جانسون»، رئیس پوشالی کمپین پیروزی برگزیت به‌عنوان وزیر خارجه جدید این کشور، در پایتخت‌های اروپا غوغا به پا کرد. «فدریکا موگرتینی»، رئیس سیاست خارجه اتحادیه اروپا از بوریس جانسون، شهردار سابق لندن، برای اولین کشور، در پایتخت‌های اروپا غوغا به پا کرد. «فدریکا موگرتینی»، رئیس سیاست خارجه اتحادیه اروپا از بوریس جانسون، شهردار سابق لندن، برای اولین ملاقات به‌عنوان وزیر خارجه استقبال می‌کند. سپس جانسون با هم‌تاهای اروپایی‌اش که از نقش او در خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا خشمگین و عصبانی هستند، دیدار خواهد داشت. همچنین وزیران خارجه اروپا و جان کری، همتای آمریکایی‌اش، امروز رسماً دیدار و درباره درگیری‌ها در سوریه و لبنان و همچنین روند صلح فلسطین- اسرائیل مذاکره می‌کنند.

● فرستاده سازمان ملل به یمن در جریان دور جدید مذاکرات صلح که با حضور دو طرف درگیر یعنی در مهم بوده و اکنون زمان اتخاذ تصمیمات سرنوشت‌ساز است. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری آنا‌تولی، «اسماعیل ولد‌الشیخ احمد»، فرستاده سازمان ملل به یمن، در جلسه افتتاحیه دور دوم مذاکرات صلح یمن در کویت، گفت: اکنون زمان اتخاذ تصمیمات سرنوشت‌سازی که نشان‌دهنده درستی اهداف و مسئولیت‌های دو هیات یمنی است، فرا رسیده است.